

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Statv Religionis Christianae, Per Evropam, Asiam,
Africam, Et Orbem Nouum, Libri IV.**

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1619

Liber III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11108

DE STATV
RELIGIONIS
CHRISTIANÆ

PER AFRICAM,

LIBER III.

DE AFRICAE STATV
in genere.

CAPVT I.

Frica, tertia Orbis veteribus cogniti pars, hodie Barbaria vulgò nuncupatur. Accuratè eam descripsit Ioannes Leo Afer, temporibus Leonis X. Pape. In eadem viuunt Christiani, Mahumetani, Gentiles & Iudæi, plerumque mixti: exceptis locis quibusdam præfidiario milite

M 5

Regis

186 DE STATV RELIG. CHRIST.
Regis Catholici detentis, de quibus infra
dicemus.

CAPVT II.

AFRICAE STATVS, QVA
Italiam respicit.

Africae eam fermè solùm portionem,
quæ citra lineam æquinoctialem ad
nos pertinet, Ptolomæus & alij olim
Geographi notam habuerunt: vltiorem
Lusitanorum nauigationibus debemus.

Citerior, vt sic appellem, Romanis
quondam paruit: declinante postea Imperio,
& Alanis ac Vandalis sese in Galliam atque
Hispaniam effundentibus, ab illis postre-
mò infesta est: donec ab Arabibus, Mahu-
metanæ sectæ sequacibus, Vandali expul-
si, totaque Africa exterminati sunt, nomine
Christiano cum ijs prorsus istis in terris ab-
olito.

Constat olim ducentos amplius Episco-
pos Concilio Carthaginensi interfuisse: vt
nos in Notitia Episcopatum vniuersi orbis
docuimus. Hodie in Africa, quæ Italiae op-
ponitur, duæ supersunt diœceses, *Septensis*
& *Tingitana*, quibus vnus idemque Epi-
scopus præest. Habet & regnum *Congi*, in
yrbe *S. Saluatoris*, & *Insula S. Thomæ* cum
Guinea,

Guinea, suos Episcopos: de quibus infrà dicturi sumus.

Ceterùm ad mare Mediterraneum obtinet hodiè Rex Catholicus in Africa *Oranū*, *Mazalquivurum*, *Melillam*, *Vellezum*, *Tingim* & *Septam*; & ad mare Atlanticum, tenet *Mezaganium*, *Laracham*, & *Mamoram*, præter arces in Aethiopia, Congo, Angola, Cefala, Mozambico, vicinisque locis fitas.

CAPVT III.

AFRICAE LITTORA EXTIMA,
ad Oceanum sita.

ET si apud Herodotum libr. i. Plinium lib. 2. cap. 67. Solinum cap. vltimo, & Melam lib. 3. cap. 10. vestigia sint, Africam olim circumnavigatam fuisse: ipsæ tamen regiones ac gentes à Zona torrida (quæ falsò veteres exustam penitus & inhabitabilem crediderunt) ad Bonæ Spei promontorium omninò incognitæ fuerunt. Quas quidem magna suæ gentis gloria, & Christianæ fidei amplificacione Lusitani aperuerunt.

Auctor tanti operis ac nauigationis fuit *Henricus*, ordinis Equitum Christi Magister, Ioannis I. Lusitanæ Regis (qui *Septam Mauris* eripuit) filius, diuino, vt scri-

scribunt, monitu incitatus. Henrico igitur auctore, sub annum salutis 1420. vltra montem Athlantem (qui ad eum diem terminus nauigationis fuerat) leucas quadringentas viginti processum est ad montem Leænam; insulâ quoque *Maderâ* & alijs vasto in Oceano directis.

Sub Alfonso deinde quinto Rege tota illa Africæ ora, quam *Guineam* nuncupant, est cognita.

Congo. Ioannis II. æuo, quo Astrolabium ad nauticum vsum cœpit accommodari, regnum *Congi*, sub annum Christi 1485. est apertum.

Caput Bonæ Spei. Extremum Africæ promontorium, quod Bonæ Spei nuncupant, ex opposito terræ Australis Magellanicæ situm, an. 1493. primus Diazius superauit.

Mozambicum. Mozambicum insula est exigua oræ Africanæ, magnæ illi insulæ Madagascari, quæ à S. Laurentio nomen accepit, obiecta. In Mozambico Rex Lusitanæ nobile habet propugnaculum, Societas item Iesu illustre Collegium. In ea insula & Lusitani & Saraceni, genus hominum pacatissimum, suas vtrique sedes habent.

Melinda. Melinda, vrbs admodum populosa, caput est regni Melindæ: cuius quidem Rex & incolæ sunt Saraceni, Mahometis cultores. In vrbe tamen Melinda magno numero negotian-

gotiantur Lusitani, & liberum habent Christianæ Religionis exercitium.

Africâ totâ circumnavigatâ, Vascus Gamma, Lusitanus, ex Europæis primus an. 1497. in Indiam, Calecutum vsque, penetrauit.

CAPVT IV.

DE AEGYPTI STATV,
& Cophtis in ea.

AEgyptum, Africæ regionem celeberrimam, Nilus fl. permeat & mirificè fecundat. Eius olim metropolis fuit Alexandria, vrbs ab Alexandro Macedone condita, Patriarcharum olim Alexandrinorum, Regumque Aegypti sedes. Hodie Cayrum, quæ olim Memphis dicta, totius regionis caput censetur, emporium Orientis celeberrimum.

Proprios Reges Aegyptus habuit, ad annum vsque Christi 1517. quo Turcæ provinciam totam occuparunt.

Aegyptum itaque tenent hodie Arabes ac Turcæ: apud quos ignominiosum habetur indigenarum, Aegyptiorum scilicet veterum nomen ac genus.

In Aegypto, præter Iacobitas, maximo numero viuunt Cophti seu Cophtitæ, homines Christiani, qui hodieque circumci-

dun-

190 DE STATV RELIG. CHRIST.
duntur. Vnde & sic dicti à quibusdam pu-
tantur, vocabulo à Græcis sumpto. Ga-
briel Patriarcha Alexandrinus, nationis
Cophthorum, an. 195 Legatos suos Romam
ad Clementem VIII. misit: quorum fidei
professionem Baronius tom. VIII. ad cal-
cem publicavit: quo loco plura de ijsdem re-
peries. Idem Clemens VIII. Collegium in-
stituit, ad AEgyptios & Cophthos in Vrbe
piè educandos. Solet autem Cophthorum Pa-
triarcha in Cayro residere.

C A P V T V.

AETHIOPIAE SIVE ABAS-
sini Imperij status ac Re-
ligio.

INter AEthiopiæ partes ea videtur esse
præcipua, quæ ad Orientem Solem
propiùs accedens, à veteribus AEthiopia
sub AEgypto, à Scriptoribus hodie *Abas-*
sia nuncupatur. Abassini autem Prin-
cipis imperium sex & viginti regna olim
complectebatur, ex quibus hodie non ni-
si quatuor possidet, *Tigrim* videlicet,
Abagamedrim, *Dambeam* & *Goromam*, & his
loca nonnulla vicina. Itaque ob regna
multa, quibus Monarcha Abassinus olim
præfuit, Imperatoris nomen obtinuit: pa-
tria

tria enim lingua *Acegus* dicitur, quod Imperatorem sonat, item *Nigus*, quod Regem significat. Hodie Imperatorium nomen vix sustinet, tot regnis amissis, & copijs sic accisis. Oram namque maris Rubri Turcæ seu Saraceni ferè occupant: per continentem verò terram plurimi partim Ethnici, partim Mahumetani viuunt, qui ab eiusdem fide & obedientia recedentes, vel Turcarum Imperatorem, vel nullum Principem agnoscunt, vt taceam *Galas*, Castrum gentem immanissimam, partem ferè Aethiopiæ duodecimam excusso iugo occupasse. Quo fit, vt Abassinorum Rex contra vicinos hostes suos, subditosque rebelles, à Rege Catholico & Lusitanis auxilium cogatur implorare: quod eidem & præstari solet.

Cæterum vocatur is ab Europæis vulgò *Preteiannes* seu *Presbyter Ioannes*, quod olim nomen fuit magni illius Indiarum ac Scythiæ Principis Christiani, ab historicis antiquioribus celebrati, per errorem à Lusitanis, in Indiam Asiaticam tendentibus, Abassino postea Principi attributum.

Vt olim Arabes, Persæ, & Parthi, sic hodie Abassinus Imperator cum suis plerunque in castris viuunt: aliquando ad urbem *Gubbaim* se recipit, quæ eius nunc aula

aula censetur, sita non procul à lacu *Dambeabahar*, quod *Dambeæ* mare sonat.

Æthio-
pum Apo-
stoli. Christianam religionem primus in *Æthiopia* inuexit Regina *Candacis* Eunuchus, *Indica* nomine, vt volunt, qui *Ierosolymis*, quò adoratū ierat, in *Æthiopia* rediens, à *Philippo* Diacono baptizatus, & sacra doctrina instructus, eandem cum suis cœpit communicare. Eunuchum subsecutus est *S. Matthæus* Apostolus, cui *Æthiopia* prouinciam obtigisse, & nouis Euangelij radijs ab eo fuisse illustratam, constanter omnes tradunt.

Æthor.
s. c. Sed *Abassinæ* gentis errores hodie plurimi sunt; partim à *Iudæis*, partim à *Græcis*, alijsq̄ hæreticis iam olim hausti.

Abassinorū erro-
res. Nam Purificationis legem & sabbatha custodiunt, masculos, & peculiari ritu etiam fœminas circumcidunt. Annis item singulis, ipso *Epiphaniæ* die, baptismi lauacrum renouant.

Ab esu eorum animalium, quæ olim *Iudæis* erant prohibita, abstinent.

Plures simul habent vxores, & eas, cum lubet, repudiant.

Purgatorium negant.

Aiunt Spiritum sanctum à solo *Patre* procedere.

Vnam in Christo voluntatem, & vnam duntaxat agnoscunt operationem.

Chal-

Chalcedonense Concilium reprobant, quòd Dioscorum condemnarit, quem beatum prædicant.

Solos Ethnicos & Mahumetanos credunt æterno igni addicendos.

Hæc ex litteris Antonij Fernandij, Societatis Iesu Sacerdotis, quas ex Dambeæ regno, vrbe Gorgorra, anno 1606. & in sequentibus dedit, aliorumque Patrum Societatis eiusdem scriptis, fideliter hausi.

Cæterum vnicum Abassini habent Antistitem, qui sacris præest, qui que Monachis & Clericis ordines confert. Præter huc nemo alius munera Pontificalia exercet. Is ab incolis *Abuna* dicitur, id est, Pater, alio nomine *Macus* appellatur. Eius electio & creatio est penes Alexandrinum Patriarcham, non penes Abassinos Ierosolymis commorantes, vt quidam fingunt.

*Abuna
Abassi-
norum
Præsul.*

Plerique Monachorum cœtus sub S. Antonij nomine in Abassia viuunt; suam quisque ad habitandum speluncam magis quam ædem habet; quæ sibi opus, quærit per se, nulla donandi vel accipiendi lege prohibitus. Non pauci solo victitant legumine, & summam in ieiunio putant esse sanctitatem. In plerisque tamen Monachis, vt & Monialibus summa viuendi est licentia. Monachos à Clericis cucullus, hos à cætero populo distinguit crux: quam quisque ex ligno vel metallo

N tallo

tallo aliquo portat. Sacris initiati Ordinibus vxores habent. Si quis primã amittit, suspensionis pœna vetatur accipere secundam, propter bigamiam. Singuli ad Ordines admissi, salis petram reddunt conferenti: & laboris pretium est, & in ijs locis pecunia.

Rem diuinam facientes Sacerdotes (faciunt autem lingua Chaldaica) calicem & patenam ex ære, corporalia verò & purificatoria ex gossipio habent. Fermentato in sacris pane vtuntur, eodem confecto die. Ex vuis pãsis, aqua infusa, succum exprimunt, qui est loco vini. Sub vtraque specie omnes Eucharistiam sumunt. Ex calice hauritur sanguis cochleari, & communicantibus porrigitur. In festis solennioribus partim manibus plaudunt, partim fistris & tympanis sonitum edunt: quibus tinnitibus nulla ipsis videtur Musica suauior.

Quadragesimalibus ferijs, omnibusque Mercurij, & Veneris diebus, toto anno ieiunant, & ferè vsque ad occasum solis. Tempore tamen inter Resurrectionis Dominicę Pascha & Pentecosten interiecto, non ieiunant, sed carne vescuntur & sæpius in die comedunt. Hęc & alia ex Antonij Fernandij suprã laudati litteris fideliter recitat Nicolaus Godignus lib. 1. de reb. Abassinarum, Lugduni anno 1615. edito.

De Abassinorũ porrò schismatis exordio pauca

pauca hæc habe. Certum est illam Alexandrinæ Ecclesiæ partem, cum suo capite, iam inde à Magni Leonis Pontificis Romani & Martiniani tempore, rectè in fidei regulam deseruisse. Enimuerò circa annum Christi ^{An. 400.} quadringentesimum, cum celebratum est Chalcedonense Concilium, in quo Eutyches est damnatus: Dioscorus tunc Alexandrinus Patriarcha, cum Eutychetis dogmata acriter tueretur, nec à Concilij auctoritate moueretur, in rabiè versus, à Romano se capite se iūxit, & prouincias sibi subditas, in his Abassiam, secum in errorem atq; interitū traxit.

Subsecutis tamen sæculis, non defuerunt Abassini aliquot Imperatores, qui in suis Legatis curarunt, vt aliqua ipsis veritatis lux à Romanâ sede affulgeret. Ad Clementem V. Auenionem in Gallia, ad Florentinum Concilium sub Eugenio IV. celebratum, ad Clementem VII. Bononiam in Italia, Ad Paulum III. Pium V. Gregorium XIII. Paulum V. aliosq; Pontifices Romam ex Æthiopia Abassinos venisse, ex historijs certè constat.

Hodie Patres aliquot Societatis Iesu in procuranda Abassinorum salute ac cõuersione seriò laborant. Duo autè tenent loca: partim namq; in regno Tigri sunt, ibiq; pagum incolūt, cui *Fremena* nomè, partim Imperatoris castra sequuntur, & opidū *Gorgorã* cõmuniter inhabitāt. De Ioan. Nonio Barreto &

Andrea Ouiedo, AEthiopiæ Patriarchis, ex eadem Societate, rebusque ab ijs gestis confule Nicolaum Godignum supra à me commemoratum, & Nic. Orlandinum in Historia Soc. Iesu.

Cæterum præter subditos Preteianis, plurimi vicinorum regnorum populi, Mahumetanis, Ethnicisq; mixti, Abalsinorum hodieque religionem ac ritus profitentur.

CAPVT VI.

REGNVM CONGI.

COngi regnum, Hesperiorum AEthiopum (Manicongum quidam nuncupant) ad extimam Africæ oram situm est, ab ipso propè AEquatore exoriens in meridiem porrectum, & latè in Mediterranea quoque introrsum recedens. Regni Gallia, à Ioanne Botero & alijs, magnitudinis par censetur.

1485. Congianum porrò regnum sub annum Christi 1485. à Lusitanis est detectum: ac subinde missa à Ioanne II. Portugallia Regis per honorificam legationem, cum tribus ordinis S. Dominici Patribus, ad Christi sacram traductum. Rex ipse Congiensis, Baptismi lauacro tinctus, de Regis Lusitani nomine I. Ioannes, & filius, item ab Lusitani Regis filio

Alfon,

Alfonfus est nuncupatus. Is cū patri successisset, annis quinquaginta & regnum & Religionem Christianam aduersus hostes ingenti animo defendit. Filium item suū *Henricum*, cū alijs aliquot proceribus Romā misit, ad debitam Sedi Apostolicæ obedientiam præstandam.

II.

Alfonso successit filius *Petrus*, cuius ævo in S. Thomæ insula (quæ sub ipso AEquatore iacet, & ex qua in Congi regnū facilis est traiectus) collocatus est Episcopus, qui & Congianis simul præesset. Itaq; in opido S. Saluatoris paulò post institutum est Collegium XXVIII. Canonorum in S. Crucis basilica.

III.

Petro in regno successit *Franciscus*, & huic *Didacus*. Quo quidem regnante ac petente, Ioannes III. Lusitanix Rex, aliquot Soc. Iesu Patres, ad gentem istam in Christi doctrina retinendam, pleniusque informandam anno 1548. transmisit.

IV.

V.

Didacus successorem habuit fratrem suum *Henricum*, Henricus autem *Aluarum*. Huic duo alij ex ordine *Aluari* in regni administratione sunt suffecti.

VI.

VII.

VIII.

IX.

Habent autem Soc. Iesu Patres domum in insula *Loanda*: qui non solum Congi, sed & Angolæ regni incolis, Christianæ militiæ adscriptis & adscribendis, sedulam dant operam.

CAPVT VII.

DE GVINEA, ET INSVLA
S. Thoma.

GVinea Aethiopiæ Occidentalis regio, ab vrbe celeberrima *Genne*, ad *Zanagam* fl sita, sic dicta, quamquam Zona mediæ fermè subiecta flagrantissimo sole torretur, non tamen idcirco (vt falsò prisci putarunt) ab incolis deserta est, quin imò plurimos numerat populos, nigro omnes colore. Ex opposito Guineæ iacet insula & vrbs *S. Thoma*, sub linea æquinoctiali, quæ Episcopum habet Olisiponensi in Lusitania Archiepiscopo suffraganeum. Guineam Lusitani suis armis subegerunt, & ad barbaros in officio continendos, multis eam arcibus instruxerunt.

CAPVT VIII.

DE SOCOTORAE INSVLAE
statu.

Socotora insula, ad Orientalem Africæ oram, prope sinus Arabici, vulgò Rubri fauces, sita est; regio in primis estuans, & dactilorum ferax admodum, ex quibus incolæ

colæ panem conficiunt. Hi sese Christianos dicunt, & ad S. Thomam Apostolum, quem præcipua veneratione colunt, originẽ suam referunt. Ab eo maiores suos olim ea in insula baptizatos gloriantur. Cruces in altari- bus collocatas, & præpendentes lychnos ha- bent. Multas memoriter preces Chal- dæâ linguâ, vt apparet, corruptâ compositas recitare solent, vocem illam Alleluia, Alle- luia sæpius iterantes. Reliqui ipsorum ritus, partim Saracenorum (qui ea in insula ferè dominantur) partim Ethnicorum erroribus ac superstitionibus sunt inuoluti. In multis sequuntur opiniones Abassinorum, de qui- bus suprâ diximus.

Anno ferè 1482. Fartacus Rex Mahome- 1482.
tanus insulam totam subegit: sed à iugo eam Mahometano semel atque iterum Lusitani vindicarunt. Hodie Turcis subest, qui insu- lam occuparunt, eo ferè tempore, quo Ade- Aden.
num, nobile finis Arabici emporium inua- serunt.

In Socotoræis Christianis iuuandis plu- rimam olim operam posuerunt, Antonius Laurerus, monachus Franciscanus, & B.

Franciscus Xauerus, ex So- cietate Iesu.